

ARAMIZDA
TOPLUMSAL CİNSİYET
ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ
YAYINLARI NO 2

ISBN 978-605-06010-2-2

PROJE EKİBİ
Meral Akkent
Şehlem Kaçar
Merve S. Öztürk
Burcu Yılmaz

EDİTÖR
Burcu Yılmaz

KİTAP VE KAPAK TASARIMI
Eda Çağıl Çağlarırırnak

BASKIYA HAZIRLIK
İtalik Ajans ve Yayıncılık
Matbaacılık Ltd Şti.
0212 321 21 71

BASKI
Şekil Ofset A.Ş
0212 565 77 01
Sertifika No 51863

©2021 ARAMIZDA TOPLUMSAL
CİNSİYET ARAŞTIRMALARI
DERNEĞİ

GÖRSELLERİN TELİF HAKKI,
SAHİPLERİNE AİTTİR.

1.BASKI
1500 ADET BASILMIŞTIR.

KATKILARINDAN DOLAYI
TEŞEKKÜR EDERİZ.

ROSA
LUXEMBURG
STIFTUNG

KONUŞMA ZAMANI

Kenti Kadın+'ların
Sözü ve Sanatıyla
Donatmak

Neşeyle umutlandıran feminist sloganların tüm yaratıcılarına...

İçindekiler

006 Proje Hakkında

008 Önsöz

010 Feminizm, Aktivizm ve
Sanatı, Sloganlar ve
İmgelerle Birlikte
Düşünmek

TUĞBA TAŞ

014 Sanat, Feminizm,
Aktivizm

SEDA YAVUZ

018 25 Kasım Kadına
Yönelik Şiddete Karşı
Uluslararası Mücadele
Günü

DEMET SAYINTA

022 Konuşma Zamanı
Sergisi

Proje Hakkında

İstanbul Sözleşmesi'nden bir gece yarısı kararı ile çıkılmasını, tüm Türkiye'deki milyonlarca kadın+'yla birlikte kabul etmiyoruz. Bu nedenle İstanbul Sözleşmesi'ni ve taleplerimizi gündemde tutmak amacıyla **25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü** kapsamında billboard eylemi, sanal sergi ve kitap gibi farklı görünürlük ve kullanım alanları açan bir çalışma gerçekleştirdik. 25 Kasım'da billboardları kullanarak Türkiye'nin birçok kentini feminist slogan ve taleplerle donattık, yaşamsal önemi olan haklı taleplerimizi sürekli görünür yapacak bir sanal sergi açtık ve bir kitap hazırladık.

Çalışmanın ilk aşamasında, feminist hareketin sloganlarından oluşan bir slogan havuzu oluşturuldu. Amatör ya da profesyonel kadın+ sanatçıların, bu havuzdan seçecekleri sloganı sanatsal yöntemle yorumlama daveti, açık çağrıyla duyuruldu. Çağrıya yanıt veren sanatçılar tarafından seçilen sloganın Türkiye'de konuşulan anadilleri arasından seçilen bir dil eşliğinde kullanılması için katılımcılar teşvik edildi. Böylece feminist sloganların sanatsal yorumlarıyla, Türkçe ile birlikte, Türkiye'de konuşulan anadillerinden 18'inin yer aldığı tasarımlar oluştu.

Türkiye feminist hareketinin sloganları temelinde, sözleşmenin 'yaşatan' öneminin ve feminist hareketin taleplerinin, kadın+ sanatçıların eserleriyle yorumlandığı bu çalışmada, sanatın dönüştürücü gücü ve kapsayıcılık vurgulanıyor.

Dayanışmayla!

PROJE EKİBİ

Meral Akkent, Şehlem Kaçar, Merve S. Öztürk, Burcu Yılmaz

Önsöz

Konuşma Zamanı

“Konuşma Zamanı-Kenti Kadın+’ların Sözü ve Sanatıyla Kenti Donatmak” projesi, İstanbul Sözleşmesi’nin kadın+’lar ve LGBTİ+’lar için yaşamsal önemini vurguluyor. 25 Kasım 2021 Dünya Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü dolayısıyla bir hafta boyunca billboardlarda, feminist sloganları yorumlayan 46 kadın+ katılımcının eseri, Türkçe slogana ek olarak, Türkiye’de halen konuşulmakta ya da unutulmuş bir anadildeki çevirisiyle sunuldu.

Kapsayıcı Adımlar

Homofobiye ve kadına yönelik şiddete karşı feminist aktivistlerin talep ve sloganlarından oluşan bir havuz hazırlandı.

Projenin kapsayıcılık kriterleri açık çağrıyla, profesyonel ya da amatör kadın+ sanatçılara duyuruldu.

Proje katılımı ve eserler için geçerli olan etik ilkeler yayınlandı.

Başvurular değerlendirildi.

Sanatçılar yorumlamak için seçtikleri sloganı, Türkiye’de konuşulan bir anadil eşliğinde kullanmaya teşvik edildi.

Billboardlarda sergilenmek üzere seçilen 46 kadın+ katılımcının eseri ve iki dildeki sloganı kullanılarak posterler üretildi.

Kapsayıcılığın en önemli kriter olduğu projede, Türkiye'deki tüm kültürel gruplara ve kimliklere alan açılmasına özen gösterildi. Bu nedenle açık çağrı yapmadan önce Rum, Yahudi, Ermeni, Türk, Kürt, Laz, Arap, Roman, Ezidi, Çerkez, Adıge, Alevi, göçmen kadınlar, non binary ve trans kadınlar gibi grupların örgütlendiği kurumlar, projeyi duyurmaya davet edildi. Engelli kadın+ sanatçıların ve çeşitli yaş gruplarının katılımına özen gösterildi.

Açık çağrıya 16-70 yaş arası 158 kadın+ başvurdu. Billboardlar ve proje kitabında yer vermek için 50 çalışma seçildi. Diğer 108 başvuru da reddedilmedi ve bu sanatsal yorumların da takdir edildiğini göstermek için, çalışmalara sanal sergide yer verileceği bilgisi katılımcılarla paylaşıldı.

Billboardlarda 50 çalışma sergilenmesi mümkün olmadı. Projenin etik ilkelerine uygun olmayan, insan veya diğer canlıların şiddet içeren motiflerle görüntülenmesi veya telif hakkı ihlalleri gibi konularda dört katılımcıyla uzun konuşmalar yapıldı.

Çalışmaları sanal sergide yer alması planlanan 108 katılımcıdan ise, geriye sadece 12 kişi kaldı. Aramızdan ayrılanların bazıları yaratıcı olma sorunları yaşadı, bazıları planladıkları çalışmayı belirlenen süre içinde gönderemedi, bazıları çalışmalarında hangi ikinci dili görmeyi tercih edeceklerini düşündükleri süre içinde ortadan kayboldu, bazıları çalışmasını son teslim tarihinden haftalar sonra göndermek istedi, bazılarıysa sağlık sorunları nedenleriyle çalışmasını bitiremedi.

Sloganlar

Aktivist grupların homofobi ve kadına yönelik şiddete karşı feminist taleplerini ve sloganlarını içeren proje için hazırlanan ve 83 feminist sloganı içeren havuzdaki sloganlar, dört başlık altında toplanabilir:

- 1 İstanbul Sözleşmesi bağlantılı sloganlar,
- 2 LGBTİ+ hareketinin sloganları,
- 3 Kız çocuklarının istismarına karşı sloganlar,
- 4 Hayvan hakları ve çevre temalı sloganlar.

Projenin kapsayıcı konsepti önemli, yaratıcı, esprili feminist sloganları görünür kılıyor, bu sloganları Türkiye kadın tarihi için belgeliyor, Türkiye'de halen konuşulan ya da unutulmuş anadillerinin takdir edildiğine işaret ediyor, unutulmuş anadillerine yeniden ilgi duyulmasını teşvik ediyor, farklı etnik ve kültürel geçmişe sahip insanların görünürlüğüne alan açılmasının, toplumsal barış anlamını içerdiğini vurguluyor ve feminizmle sanatı biraraya getiriyor.

Feminizm, Aktivizm ve Sanatı, Sloganlar ve İmgelerle Birlikte Düşünmek

TUĞBA TAŞ

Toplumsal hareketler, akılda kalıcı olması için taleplerini kısa ve net bir şekilde dile getirirken sloganlara ihtiyaç duyar. Kadın hareketinin uzun tarihinde de sloganların yeri büyüktür. Feminist sloganlar kadınların ortak çıkarlarına bir çağrı; taleplerini ve yaşadıkları sorunları dile getiren, mücadele azmini yükselten, kadınları birbirine bağlayan ortak deneyime işaret eden, dayanışmaya çağırان kelime öbekleridir. 20. yüzyıl başında, Büyük Britanya’da kadınlara oy hakkı verilmesi için mücadele eden ve kampanyalar düzenleyen Kadınların Sosyal ve Politik Birliği’nin (Women’s Social and Political Union-WSPU) ana sloganı “Söz değil eylem”dir (Deeds not words); kadınlar hak mücadeleleri için artık sokaklara çıkıp eylemde bulunacaktır. Dönemin diğer bir sloganı kadınların temel talebini dile getiren “Kadınlar için oy”dur (Votes for women). 1960’ların sonu ve 1970’lerde yükselen radikal feminizmin “Özel olan politiktir” (The personal is the political) sloganı patriarka eleştirisi için son derece önemlidir.¹ Sloganlar kadın+’ları geçmişten bugüne sokak eylemlerinde, günümüzde ise buna ek olarak dijital aktivizmde bir araya getirmek açısından önemli bir yere sahip. Bununla birlikte kimi sloganlar ya da eylem biçimleri ulusal sınırları aşıp dünyanın pek çok bölgesinden kadın+’ları bir araya getirirken

¹ Bu sloganlar farklı ve kimi zaman birbiriyle çatışan feminist yaklaşımları yansıtabilir. Örneğin Valeria Bryson “kadınlar için oy” sloganının “birkaç farklı siyasal perspektifi gizleyen, aldatıcı ve basit bir slogan” olduğunu söyler; “özel olan politiktir” sloganı ise kadınların yaşamlarının her yönüyle ilgili olarak “kızkardeşlerine” karşı sorumluluk taşımaları gerektiğine ilişkin bir yan anlama sahip olduğu ya da kadınların kişisel sorunları çözmeden dünyayı değiştirme gücüne sahip olamayacaklarına ilişkin bir ima barındırdığı için eleştirilmiştir. Valeria Bryson (2019) Feminist Politika Teorisi. Çev., Aylin Gülaşık. Ankara: Phoenix. s. 129, 278.

kimileri belirli toplumlardaki özgün taleplerle ilişkili olarak şekillenebilir ve sokaklardan yükselen sözler kültüre özgü olabilir. Yaygın olarak bilinen “Kadınlar vardır” sloganıyla birlikte, örneğin 17 Mayıs 1987’deki Dayağa Karşı Dayanışma Yürüyüşü’nde en vurucu sloganlardan biri “Dayağın çıktığı cenneti istemiyoruz”du. Bugün de Türkiye’nin İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararının ardından hep birlikte haykırmaya başladık: “İstanbul Sözleşmesi Yaşatır”. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı koymanın önemli araçlarından biri olan İstanbul Sözleşmesi’ne sahip çıkan bu slogan, sadece döviz ve pankartlarla sınırlı kalmadı; tişörtlere basıldı, daha da önemlisi çevrimiçi ortama taşındı, dijital feminist aktivizmin bir parçası olarak profil resmi çerçevesi yapıldı, hashtag hareketinde kullanılarak sloganların ne kadar güçlü ve harekete geçirici bir iletişim aracı olduğunu kanıtladı.²

Kamusal alandan dışlanan ya da belirli sınırlar içine hapsedilerek hareket alanı kısıtlanan ve kentsel alanlarda genellikle tehdit altında hisseden kadın+’lar, kenti sahiplenmek ve kendine ait kılmak için de sloganları kullanırlar. Kadın+’lar, kentin yüzeylerine yazdıkları mizahi, ironik ve provakatif sloganlarla ataerkil düzeneğe baş kaldırırken, bu sloganlar sokaktan geçip giden insanların gündelik hayat akışlarını kesintiye uğratma potansiyeline de sahiptir. Duvarlara yazılan sloganlar, bu sloganları da içeren şablonlar, etiketler aktivist sokak sanatının bir parçasıdır. Sadece bunlar değil, protesto eylemlerindeki her türlü yaratıcı strateji, estetik bir duyum yaratır. Burada sanatsal ifade biçimlerinin eylemlere tercümesinden ya da feminist politikanın sanat alanındaki ifadesinden ziyade bizzat eylemin kendisinin estetik niteliği ön plandadır. Terry Eagleton’ın³ izleyerek estetiği sanata değil, “bütün insani algı ve duyum alanına” işaret eden ve doğrudan bedenle ilişkili, bedenin başkaldırı potansiyelini öne çıkaran bir terim olarak ele aldığımızda feminist eylemlerin estetik niteliği daha anlaşılır olacaktır. Feminist politikanın hak mücadelesinde kullandığı yaratıcı stratejiler repertuarı oldukça geniştir. Geleneksel protesto biçimlerini yaratıcı etkinlikle bütünleştiren feminist gösterilerde müzik, dans ve her türlü bedensel performans, dövizler, rozetler, pankartlar ve bunlara yazılan sloganlar estetik ve politikanın kesişimini ortaya koyar ve aynı zamanda sanat ve aktivizm arasındaki çizgiyi bulanıklaştırır. Öte yandan bu eylemler, gerek öncesinde sloganların bezler üzerine yazılıp işlenmesi gibi kolektif ve dayanışma temelli pratikleri gerektiren ön hazırlıklarıyla, gerekse eylem sırasında

2 Hashtag aktivizmi bağlamında, uluslararası etkiye sahip olan, toplumsal cinsiyet ve ırk odaklı hashtaglere ilişkin detaylı bir analiz için bkz. Sarah J. Jackson, Moya Mailey ve Brooke Foucault Welles (2020) #HashtagActivism: Networks of Race and Gender Justice. Cambridge: MIT Press.

3 Terry Eagleton (2010) Estetiğin İdeolojisi. Çev., Bülent Gözkan vd. İstanbul: Doruk Yayıncılık. s. 31, 52.

4 Toplumsal hareketler, estetik ve politika ile ilgili ayrıntılı bir analiz için bkz. Aylin Kuryel ve Begüm Özden Fırat (2015) Küresel Ayaklanmalar Çağında Direniş ve Estetik. İstanbul: İletişim Yayınları.

5 Sanat ve aktivizm arasındaki ilişkiyi karnaval estetiği bağlamında ele alan detaylı bir analiz için bkz. Tijen Tunalı (2018) “The Art of Resistance: Carnival Aesthetics and the Gezi Street Protests.” ASAP/Journal, 3(2): 377-400.

isyankar bedenlerin yan yana gelmesiyle kolektif bir beden oluşturur ve yeni politik imkanlara açılımlar sağlayan bir estetik deneyim yaratır.⁴ Feminist eylem pratiklerinde açığa çıkan bu estetik deneyim aynı zamanda mizahı, ironiyi, coşkuyu, oyunu ve elbette politik dönüşüm imkanını içinde barındıran karnavalesk bir niteliğe sahiptir.⁵

Dolayısıyla, feminizm, aktivizm ve sanat üzerine düşünürken bunlar arasında çok yönlü ve olumlu anlamda karmaşık bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz. Bunu, bu kısa yazının sınırları içinde tüm yönleriyle ele almak elbette mümkün değil. Ancak kimi örnekler bu ilişkiyi anlamamız açısından önem taşıyor. Örneğin Ankara’da feminist kadınlar, kadınları anne olarak kutsayan “cennet annelerin ayakları altındadır” cümlesini kendilerine mal ederek 1988 yılında düzenledikleri eylemin sloganı haline getirdiler: "Ayaklarımın altında cenneti değil, dünyayı istiyorum." Bu slogan yıllar sonra, 2009 yılında Beral Madra’nın küratörlüğünde gerçekleşen bir serginin başlığı haline geldi. Bu örnek, feminist aktivizm ile sanat arasındaki ilişkide, kuşaklararası diyalogun önemini göstermesi açısından da değerli. Feminist hareketin sesini sanatsal üretim yoluyla duyulur kılmayı amaçlayan “Konuşma Zamanı: Kenti Kadın+’ların Sözü ve Sanatıyla Donatmak” projesi de sanat ve feminist politikanın aktivizm ile kesiştiği bir alan yaratıyor. Geleneksel anlamda sloganların kendisi sanat olarak üretilmese de bu projede sloganlar feminist sanat aktivizminin bir parçası haline geliyor. Bu proje aynı zamanda, yaptığı açık duyuru ile herkesi üretimde bulunmaya çağırması, sanatçılar arasında diyalog tesis etmesi ve işbirliğine dayalı bir üretim sürecini teşvik etmesi bakımından da önem taşıyor. Öte yandan proje, 1970’lerden beri feminist sanatçıların yaratıcı aktivist stratejilerinden biri olan billboard aktivizmini kullanarak, ürünleri galeri ve müzelerden bağımsızlaştırıp toplumsal alana taşıyor ve bu alandaki dönüşüm talebini güçlü bir biçimde dile getirebiliyor. Hakim görsel kültürde, eleştirinin önünü tıkayan, anestezi etkiye sahip kadın temsiline ana mecralarından biri olan billboardlar, bu kez feminist sloganların yaratıcı imgelerle yan yana gelerek oluşturduğu estetik duyumun mecrasına dönüşüyor. Feminist kampanyalarda, protesto gösterilerinde, sosyal medyada, kentin duvarlarında karşılaştığımız; feminist mücadelenin önemli bir iletişim aracı olan sloganlar, bu kez gündelik karşılaşmaların yüzeyi olan billboardlarda, resimden fotoğrafa, kolajdan heykele pek çok farklı forma bürünmüş olarak çıkıyor karşımıza. “Asla yal-

nız yürümeyeceksin”, “Kadın dayanışması yaşatır” gibi dayanışmaya vurgu yapan, güçlendirici sloganların; “Dik duran kadınlara hepinizi alıştıracağız” gibi meydan okuyan sloganların ya da “6284 sayılı kanunu uygula!” gibi talep dile getiren sloganların yanında “Tabuları yıkarım, bulaşıklara karışmam”, “Beyaz atlı prens, boşuna gelme”, “Ev işlerini Marşlılar yapsın”, “On ikiden sonra büyü bozulmaz”, “Nerdesin aşkım, burdayım aşkım” gibi oyuncu, temellüğe ve söz oyunlarına dayalı sloganlar feminist hareketin karnavalesk estetiğini gözler önüne seriyor. Gerek sloganlar gerekse imgeler direnişe, güçlenmeye, kutlamaya, dayanışmaya, başkaldırıya yaptığı vurguyla nihayetinde politik dönüşüme dair çağırısı ve umudu yükseltiyor.

Tuğba Taş

Lisans ve lisansüstü eğitimini Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi’nde tamamladı. Halen aynı fakültede öğretim üyesi olarak çalışıyor. Akademik ilgi alanları arasında görsel kültür, fotoğraf teorisi ve tarihi, feminist teori yer alıyor. Toplumsal cinsiyet ve görsel kültür, feminist ve queer sanat pratikleri, sokak sanatı, acı imgeleri hakkında çalışmaları bulunuyor.

Sanat, Feminizm, Aktivizm

SEDA YAVUZ*

İnsanlık yerleşik düzene geçtiğinden beri sürekli düzenlenmek zorunda olan kurallara ihtiyaç duyuyor. Toplumun düzenini sağlamak için sınırları çizmek ve korumaya çalışmanın çözümlerine odaklanılmış; böylece tarih savaşların tarihi şeklini almış. Bu tarih yazımı da eril bir dille ve topluluk/toplumu belli bir standart dahilinde algılayarak gerçekleşmiş.

Yaklaşık 260 yıl önce doğan Mary Wollstonecraft, bir proto-feminist olarak hem güncel Fransız İhtilali tarihini yazar hem de Kadın Haklarının Gerekçelendirilmesi kitabını... Wollstonecraft, aynı zamanda, hala en çok okunan ve filmi çekilen belki de bilim kurgunun öncüllerinden biri olan Frankenstein karakterini yaratan Mary Shelley'nin de annesidir. Bir başka örnek de, Fransız Devrimi'ne de katılmış olan filozof yazar Olympe de Gouges'dur. Fransız İhtilali'ni büyük umutlarla karşılayan Gouges'un devrime olan inancı kısa sürecektir. Devrimden sonra yayınlanan İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nde insan kelimesi yerine (homme) erkek kelimesinin kullanılması bildirgenin sadece erkekler için hazırlandığını göstermektedir. Olympe de Gouges, 1792 yılında **Kadının ve Kadın Yurttaşın Haklar Bildirgesi**'ni yazmış, ancak bu bildirge onu giyotinle idama götürmüştür.¹

*Sanat Tarihçisi

1 Canan İpek, **Feminist Hareketin 1960 Sonrası Sanat Üretimine Etkisi**, Danışman: Doç. Şive Neşe Baydar, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi), 2019, s.3.

Bir türlü inşa edilemeyen adaletli ve eşitlikçi düzeni eleştiren ve önerilerini farklı yollarla sunan bu kadınlardan sonra, 19. yüzyılda, kadın hareketlerinin başladığına şahit oluruz. Yüzlerce yıldır temel hakları ellerinden alınmış olsa da kadınlar, haklarını aramaya ve hatta sanat üretmeye devam edeceklerdir. Burada 'üretmek' kelimesi özellikle kullanılmıştır çünkü sanat yazımında dahi-yaratıcı erkek sanatçıya duyurulan hayranlık karşısında anonimleşmeyi göze alarak yazmaya, resmetmeye hatta notalarla sözlerini iletmeye çalışan kadınlar vardır. 'Kendine ait bir oda'sı olmasa da belki de farkedilmeden sözünü üretmeye çalışır kadın. Tarihte ancak erkek kılığına girerek ya da erkek ismi kullanarak ürettiklerini iletme yolunu bulan kadın, en temel hakkı olan 'varolmak' için savaş verir.

Sanat neden bir cinsin tekelindedir?

Çünkü hayatı, bir cins tekeline almıştır, kuralları koyan bu cins, rolleri de paylaşırma cüretini gösterir. Peki sanat nedir? Sanat zihinsel bir etkinliktir, sezgiseldir ve öznel bakışın ürettiği kolektif bilincin yansımasıdır. Kadınlar 20. yüzyılla birlikte, yaygın bir biçimde, akademik eğitim almaya başlarlar. Özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonra kadınların sanat ortamındaki yoğun varlığı da tesadüf değildir, performans sanatı gibi yeni bir yöntem bu dönemde yaygınlaşır. Sanat çoğul düşünmeyi gerektirir, izleyicinin de dahil olduğu performanslarla kadın sanatçıların dönüştürücü etkileri yaygınlaşır.

Neredeyse benzer zamanlarda, 1914 yılında açılan İnas Sanayi-i Nefise ile birlikte kadınlar sanat eğitimi almaya başlarlar. Eğitimli kadın sanatçılar yurtiçi ve yurtdışı sergilere katılırlar. Sanat üreten, sergilemek için üretir. Bu olanaklılık alanı zaman içinde, zamanın ruhuna da bağlı olarak gelişir. Özellikle ikinci dalga feministler 1960'lardan sonra, yasalarda olan ancak gündelik yaşamda karşılığını bulmayan eşit haklar meselesine odaklanırlar. Bu süreçte anonimleştirilen kadın sanatçıların ilgili yazılar yazarlar, yok sayılan tarihi gün yüzüne çıkarmayı görev edinirler. Bizim topraklarımızda 1914 yılında başlayan eğitimli kadın sanatçıların kuşağı, sanat eleştirmenlerinin keskin eleştirilerine maruz kalır. Örneğin 1954 yılında Bedri Rahmi Eyüboğlu, gazete yazısında Aliye Berger için, "Akademi hocaları dururken ve çok daha değerli gravür sanatçıları varken, ödül bu yarışmaya sadece 'gönül eğlendirmek' için katılmış bir genç kadına verilmiştir." der.² Sanatın, kadının da icrası olabileceği fikrinin yerleşebilmesi için 21. yüzyılı beklemek gerekecektir. Kadın me-

2 Gülşah Antınkaya Özcan, Cumhuriyet Döneminden 1950'lere Türkiye'de Sanat Yazınının Eleştirisi, Danışman: Doç.Dr.Seda Yavuz, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019, s.112. (Bedri Rahmi Eyüboğlu, "Pazartesi Konuşmaları: Bir, İki, Üç", Cumhuriyet Gazetesi, 20 Eylül 1954. (SALT Araştırma, Yusuf Taktak arşivi)

selesi özü itibarıyla haksızlık ve hukuksuzluk içeren birçok konuyla paralel ilerler; iklim değişikliğinden LGBTİ+'lara, çocuk istismarından kültürel ayrımcılığa dek. Varolanı yok sayarak eril düzenin sürekliliğini sağlamaya çalışmak şiddeti meşrulaştırmayla olur.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde 'yargılamada eşitlenen tüm bireylerin yaşamın her alanında eşit olmaları gerekliliği' vurgulanmaktadır. "Konuşma Zamanı: Kenti Kadın+'ların Sözü ve Sanatıyla Donatmak" proje ekibi, açık bir çağrı yaparak, kadınların ürettikleri hak arayış çağrılarını, görsellerle ve Türkiye'de konuşulan farklı dillerde, kentin sokaklarında duyurmayı ve göstermeyi amaçladı. Amatör ve profesyonel sanatçıların ürettikleri imgeler, Türkçe ve seçtikleri ikinci bir dille birlikte panolarda yayınlandı. İçerikler genel çerçevede, feministlerin temel hak ve özgürlük istekleri, yaşanan ve şahit olunan istismarlar, ölümler ve adaletsiz bir yaşamın yarattığı geri dönülemez acıların vurgusu oldu.

Batı Rönesans'ı eril tarih yazımında insan odaklı gibi gösterilir ancak yukarıda da belirtildiği gibi o 'insan' erkektir. Dolayısıyla kadını cadı olmakla yargılayan, LGBTİ+'ları dışlayan ve toplu ölümlere neden olan bu dönemin yansıması halen kendini gösterir. Dünya dışında yaşamının olanaklılığının tartışıldığı, dijitalize bir yaşamın yerleştiği bu dönemde 600 yıllık suçlamaların ve akıl dışı yargıların terk edileceği umudunu taşıyan insanların çağrısına kulak vermek gerek. Kadim bir geleneğin varolduğu topraklarımızda Anatanrıça geleneğinde bereket odaklı bir anlayış hakimdi. Binlerce yıldan dersler çıkaran her insan, kadına ve aynı zamanda doğaya, çocuğa, LGBTİ+'lara, kültüre yöneltilen eril şiddete karşı durur.

Sanat yaşamın ta kendisidir, sokaklar da herkesin.

FOTOĞRAF EGE AVCI

Seda Yavuz

Lisans eğitimini 1999 yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü'nde tamamladı. 2000 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'nde Yüksek Lisans öğrenimine ve aynı yıl, aynı bölümde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı. Yüksek Lisans tez konusu 'Yapı-bozum Bağlamında Fluxus Hareketi'; Doktora tez konusu 'Heykelde Boşluk Kavrayışı: Modernizm ve Sonrası'dır. Verdiği dersler; Batı Sanatının Kaynakları, Heykel Sanatı Tarihi, Sanat Felsefesi ve Güncel Sanat Araştırmaları (Y.L.) Heykel Sanatı Araştırmaları (Doktora), çalışma alanları; Batı sanatı ve Güncel Sanat, Cumhuriyet dönemi ve sonrası Türkiye, Modernizm, sanatta feminist teoriler, heykel tarihidir. Çeşitli dergi ve gazetelerde eleştiri ve çözümleme yazıları yayınlanmış, küratörlük ve sergi organizasyonu yapmıştır. Çeşitli galeri ve sanat kurumlarında seminerler vermektedir. Uluslararası Sanat Eleştirmenleri Derneği (AICA-TR) üyesidir.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü

DEMET SAYINTA

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, kadınların yüzyıllarca maruz kaldığı şiddete ve hak ihlallerine karşı toplumsal bilinç yaratmak amacıyla 1999 yılında, Dominik Cumhuriyeti'ni 1930'dan 1961'e kadar otuz yıl boyunca yöneten Generalissimo Rafael Leonidas Trujillo Molina'nın diktatörlüğüne karşı mücadele eden Mirabal kız kardeşlerin öldürüldüğü 25 Kasım'ı, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak ilan etmiştir. Kadın hakları aktivistleri ise 25 Kasım'ı 1981'den beri toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı gün olarak kabul etmektedir.

Dominik Cumhuriyeti'nde Trujillo Molina'nın diktatörlüğü otuz yıl sürmüştür. Hükümdarlığı, rüşvet, cinayet, kendisine meydan okuyan herhangi birinin ortadan kaybolması, kadına yönelik cinsel istismar ve başka birçok adaletsizliği içeriyordu. Kız kardeşler Trujillo'nun yozlaşmış ve tehlikeli rejimi altında yaşamak istemedikleri için Trujillo'ya karşı devrime katılmışlardır. Dominik vatandaşlarının çoğunluğunun Trujillo'dan duyduğu korku nedeniyle de mücadeleleri o dönem için emsalsizdir ve Mirabal kardeşlerden Patria, Minerva ve María Teresa eşleriyle birlikte, Trujillo ve rejimine karşı siyasi aktivizmin ve muhalefetin sembolleri ve liderleri haline gelmiş; Trujillo'ya karşı düzenlenen çeşitli

protesto ve hareketlere katıldıkları için eşleriyle birlikte birçok kez hapse atılmışlardır.

Politik faaliyetlerinin yavaşladığı 25 Kasım 1960'ta Patria, Minerva ve María Teresa evlerine dönerlerken Trujillo'nun gizli polisinin saldırısı sonucunda öldürülmüşlerdir. Kız kardeşlerin ölüm haberi Trujillo destekçisi El Caribe'de "otomobil kazası" olarak duyurulsa da cinayeti örtbas etme girişimi başarısız olmuştur.

Kadınların cesareti, sessiz kalmayı ve vazgeçmeyi reddetmeleri Trujillo'nun düşüşüne yol açan olayların ayrılmaz bir parçası olmuştur. Çoğunlukla "Mariposas" ("kelebekler", siyasi faaliyetlerinde kullandıkları kod ad) olarak bilinen Mirabal kardeşler, Dominik Cumhuriyeti'nde kadın kahramanlar olarak kabul edilmiş, dünya çapında kadın ve insan haklarının sembolü haline gelmişlerdir. Kız kardeşlerin katledilmelerinin yıl dönümü olan 25 Kasım, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak kabul edilir. 25 Kasım aynı zamanda 10 Aralık İnsan Hakları Günleri ile sona erecek olan Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Karşı 16 Günlük Aktivizm'in de başlangıcıdır.

Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde gerçekleştirilen etkinliklerle dünyanın her yerindeki kadınların tecavüze, aile içi şiddete ve diğer şiddet biçimlerine maruz kaldığı ve sorunun ölçeğinin ve gerçek doğasının genellikle gizli kaldığı gerçeğine dikkat çekilmesi amaçlanmaktadır.

Kaynak

Victoria Sanchez (2017) "Las Mariposas: The Mirabal Sisters' Role As Heroines Of The Dominican Republic", sTMU History Media, <https://web.archive.org/web/20190510002212/https://www.stmuhistorymedia.org/las-mariposas-the-mirabal-sisters-role-as-heroines-of-the-dominican-republic/>, [Erişim Tarihi, Haziran 2021].

United Nations, "International Day for the Elimination of Violence against Women 25 November", <https://www.un.org/en/observances/ending-violence-against-women-day/background>, [Erişim Tarihi, Haziran 2021].

KONUŞMA ZAMANI SERGİSİ

QR KODU
OKUTARAK
SANAL SERGİYİ
ZİYARET EDEBİLİRSİNİZ.

Dilara Açıkğöz

Serra Akcan

Zeynep Atasoy

Tuğçe Aydın

Günseli Baki

Hülya Bakkal

Alara Başar

Esra Baydar

Şeli Abut Benhabib

Melis Berk

Elif Gamze Bozo

Arzu Bulut

Okyanus Çağrı

Çamcı

Betül Handan Dallı

Didem Dayı

Berivan Doğan

Irmak Dönmez

Vildan Dülgeroğlu

Seda Elhan

Gülcan Eslek

Bidanuk Meral Fidan

Meryem Güldürdak

Sultan Güner

Hatice Kapusuz

Tipim Kayık

Şafak Şule Kemacı

Gülşin Ketenci

Dilara Kızıldağ

Raziye Kubat

Almila Kuş

Şenay Martinova

Nilüfer Nurgül

Özdemir

Özge Özgün

Diana Page

Saadet Sorgunlu

Özlem Şimşek

Sema Tahincioğlu

Melek Süreyya Tok

Pelin Topçu

Elifnaz Ulusoy

Çiğdem Üçüncü

Derya Ülker

Ayaz Yıldız

Ödül Kazan Zambak

BİR KİŞİ DAHA EKSİLMEMEYE TAHAMMÜLÜMÜZ YOK

ΔΕΝ ΘΑ
ΑΝΕΧΤΟΥΜΕ ΝΑ
ΛΕΙΨΕΙ ΟΥΤΕ ΜΙΑ
ΑΚΟΜΗ

RUMCA

Dilara Açıkgöz

“Bir Kişi Daha Eksilmeye
Tahammülümüz Yok”

Fotoğraf

5784x3856 px

Dilara Açıkgöz, 1994 yılında İstanbul’da doğdu. 2016 yılında İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik bölümünden mezun oldu. Mesleğine Hürriyet Gazetesi’nde başladı ve çeşitli medya kurumlarında görev aldı. 2019 yılından

beri serbest foto muhabirliği yapan Açıkgöz, İstanbul Üniversitesi İstanbul Araştırmaları bölümünde yüksek lisansına devam ediyor.

UMUTSUZLUĞA KAPILIRSAN BU KALABALIĞI HATIRLA

ԵԹԷ ՎՀԱՏԵՐ ԵՍ՝ ՅԻՇԷ՝
ԱՅՍ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ
ԶԱՆԳՈՒԱԾԸ

ERMENİCE

Serra Akcan

“Bu Kalabalığı Hatırla”
Fotoğraf
47,5×31,5 cm

İÜ İktisat Fakültesi’den mezun olduktan sonra Boston NESOP’da fotoğraf eğitimi aldım. 2000’den bu yana görsel hikayelere odaklanarak editoryal fotoğraflar ve kısa filmler üretiyorum. Çocuklar, gençler ve kadınlarla deneyim

ve bilgi paylaşımına dayalı fotoğraf atölyeleri düzenliyorum. NarPhotos Fotoğraf Kollektifi kurucularındanım, Women Photograph ve Varız Buradayız inisiyatifi üyesiyim.

KADIN DAYANIŞMASI YAŞATIR

يعيش التضامن مع المرأة

ARAPÇA

Zeynep Atasoy

İsimsiz
Dijital çizim
15x15 cm

1988 yılında Bursa'da doğan, üniversite eğitimi için Ankara'ya yerleşen ve ayrılmayan amatör çizer/illüstratör. En sevdiği şey kediler, en sevdiği ikinci şey ise kedileri resmetmek.

HAYATLARIMIZDAN HAKLARIMIZDAN VAZGEÇMİYORUZ

ԶԵ 'ՆՔ ՀՐԱԺԱՐԻՐ ՄԵՐ
ԿԵԱՆՔԵՐԷՆ ՈՒ ՄԵՐ
ԻՐԱԽՈՒՆՔՆԵՐԷՆ:

ERMENİCE

Tuğçe Aydın

“GRA, REVOLTOHUNJI”
Fotoğraf
4032x3024 px

Tuğçe Aydın, belgesel yönetmeni ve performans sanatçısı. ODTÜ Biyoloji Bölümü’nden mezun oldu. Kadir Has Üniversitesi’nde Sinema-Televizyon ve Film-Drama bölümlerinde tezli yüksek lisansını tamamladı. Performanslarında

“abjection-zillet” ve “liminality-aradalık” kavramları üzerine çalıştı. Ruhun iç-dış edilmesi ve şiirden ilhamla yaratıcı belgeseller üretmekte ve insan hikayeleri toplamaktadır.

ON İKİDEN SONRA BÜYÜ BOZULMAZ

ԿԱԽԱՐԴԱՆՔԸ
ՉԻ ԼՈՒԾՈՒԻՐ
ՏԱՍՆԵՐԿՈՒՔԷՆ ԵՏՔ

ERMENİCE

Günseli Baki

"Kutlama"
Fotoğraf
70x100 cm

1976, İstanbul. Beden ve cinsiyet temalı çalışmalarında kişisel deneyimlerinden yola çıkarak, kadın kimliğinin inşasında geçmiş deneyimlerin, içselleştirilen davranışların hafızadaki izlerini araştırıyor. Hafıza, mekan; kent, birey arasındaki

ilişkiye odaklanarak gündelik hayat ekseninde işler üretiyor. Sanatsal ifade aracı olarak fotoğraf, video ve kolaj kullanıyor.

HAYATI SAVUNUYORUZ ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΜΑΣΤΕ ΤΗ ΖΩΗ

RUMCA

Hülya Bakkal

“Ana”

Karışık teknik

180×60×63 cm

Hülya Bakkal (1976) Marmara Üniversitesi GSF tekstil tasarımında lisans, GSE heykel bölümünde yüksek lisans ve sanatta yeterlik programını tamamladı. Soyut ifadenin hâkim olduğu çalışmalarında iki ve üç boyutlu üretimi bir arada sürdüren

ve farklı malzemelerin imkânlarını kullanarak forma dönüştüren sanatçı, kişisel sergilerinin yanı sıra yurtiçinde ve dışında pek çok karma sergiye katılmıştır.

CİNSİYETÇİLİĞE KARŞI SES ÇIKAR KITA TU BOZ KONTRA EL SEKSİZMO

LADİNO

Alara Başar

"GNDR"
Fotoğraf
Değişken boyut

1 Eylül 1998 yılında Sakarya'da doğmuştur. Lise'de Grafik ve Fotoğrafçılık bölümü okumuş, lise eğitimi sırasında çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı yapmış aynı zamanda Sakarya Radyo Televizyonunda program sunuculuğu

yapmıştır. Üniversite Lisans eğitimini Düzce Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Resim Bölümünde okuyarak tamamlamıştır. Üretimlerine Sakarya-Düzce'de devam etmektedir.

KADIN, YAŞAM, ÖZGÜRLÜK

المرأة ، الحياة ، الحرية

ARAPÇA

Esra Baydar

İsimsiz
Ebru üzerine
akrilik boya
70x100 cm

1977 Adana doğumludur. Bir çocuk annesidir. Ana Sanat Dalı Resim yan branşı ise Heykeldir. Eğitimciliğinin yanı sıra 18 yıldır resim çalışmalarına devam etmektedir. Beş kişisel sergi ve birçok da karma sergide yer alan sanatçı, sanatı en

üst değerler arasında gören biri olarak, insan ve duygudan yola çıkan bir anlayışla renk ve hareketin akışını kendi imgeleriyle analize yönelmiştir.

KADINA ŞİDDETE HAYIR

LADİNO

NO A LA VIOLENSIA A LA MUJER

Şeli Abut Benhabib

“Kadına Şiddete Hayır”

Tuval üzerine

akrilik boya

150×110 cm

Şeli, 1984-94 yılları arasında Sabri Berkel ve Hülya Düzenli ile çalışmalarını sürdürürken farklı anlayış ve mesafelere yöneldi. Kendi atölyesini kurdu. Beden tiyatrosu, sanat terapisi ve fotoğraf disiplinlerinde de eğitim aldı.

‘HER YERDE SANAT’ girişimiyle Türkiye’nin farklı kentlerinde alternatif projeler gerçekleştirdi. Birçok kişisel ve karma sergilere katıldı.

ŞİDDETE MARUZ BIRAKILANA İNAN

JI KESA KU RASTÎ
TUNDÎYÊ MAYE
BAWER BIKE

KÜRTÇE

Melis Berk

**“Şiddete Maruz
Bırakılana İnan”**
Dijital çizim
2100x2100 px

İstanbullu bir çizer, psikolog ve öğrenciyim. Düzenli çizmeye 2020 martında başladım. Daha önce alışılmadık malzemelerle çizim ve kolaj yaptığım dönemler oldu. Şu sıralar iyileşme çizimleri başlığıyla mental sağlık, veganlık,

hayvan hakları, politik psikoloji, şiddetten iyileşme vb. üzerine kuir-feminist çizimler yapıyorum. Geçmişte kadın ve lgbti+ alanlarında gönüllülük deneyimlerim oldu. Stk yönetimi alanında yüksek lisans yapıyorum.

SAÇLARIMI SAVURURUM HAKLARIMI SAVUNURUM

EZ Ê PORÊN XWE
BA BIDIM, MAFÊN
XWE BIPARÊZIM

KÜRTÇE

Elif Gamze Bozo

“Papatyä Zamani”

Kağıt üzerine

akrilik boya

40x60 cm

1984 yılında Ankara’da doğdu. Cam kemik hastası olarak dünyaya geldi. Anadolu Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Gazetecilik bölümü mezunu. Üniversiteyi okurken 5 yıla yakın muhabirlik yaptı. Şu an bir çağrı merkezi şirketinde iletişim asistanı olarak

çalışıyor. Bunun yanı sıra yazarlık fotoğraf resim sanatıyla da ilgilenmekte. Edebiyat ve fotoğraf alanında uluslararası ödülleri bulunuyor.

NERDESİN AŞKIM? BURDAYIM AŞKIM

KÜRTÇE

TU LI KU YI EVINA
MIN? EZ LI VIR IM
EVINA MİN

Arzu Bulut

“Tu Li Ku Yi Evına Min,
Ez Li Vir Im, Evına Min”
Fotoğraf
4572x2848 px

Aidiyeti göçebe, İstanbul'da yaşayan,
Lezbiyen, Transfeminist, Şair, Queer
Tango dansçısı, vegan, norm dışı. Hayvan
hakları, Queer teori, sanat ve edebiyat ile
ilgilenmekteyim.

HAYATTA ÖZNE OLMAK İSTİYORUZ

ΘΕΛΟΥΜΕ ΣΤΗ ΖΩΗ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ (ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ)

RUMCA

**Okyanus Çağrı
Çamcı**

"Dayanışma"
Dijital boyama
35x50 cm

Okyanus Çağrı Çamcı (1996), DEÜ GSF Resim bölümünde okudu. Çalışmalarında aile, toplumsal cinsiyet ve kadın kavramlarına değinen sanatçı Rota 2 Güncel sanat yarışması başarı ödülü ve sanat ve kariyer eğitimi, Nesin Sanat

Köyü'nün Düzenlediği Sanat ve Toplumsal Cinsiyet programına ve PODEP Toplumsal Cinsiyete duyarlı podcast eğitimi almıştır. Çeşitli karma sergilerde aktif olarak yer almaktadır.

AŞLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN TU YÊ QET BI TENÊ NEMEŞÎ

KÜRTÇE

Betül Handan Dallı

**“Asla Yalnız
Yürümeyeceksin”**

Kağıt üzerine
akrilik boya ve kolaj
35x25 cm

Gezegene, insanlara iyi gelmek için atılan adımlardan biri muhakkak onun olsun istiyor. Profesyonel hayatında kurumsalda küresel farkındalık geliştirilmesinde yer alıyor ve masal anlatıcılığı gibi sanatsal yolları kullanarak toplumsal cinsiyet

eşitliği, şiddetle mücadele, gönüllü yönetimi alanlarında atölyeler düzenliyor. Hali hazırda gönüllülük yapıyor, simlere ve kedilere bayılıyor!

EL ÂLEM NE DERSE
DESİN, BENİM
ÇOCUĞUM
GÖNLÜNCE SEVSİN

QALQ NE AY TSA
AYTSIN, MENİM
BALAM CUREĞİŇŞE
SUYSUN

TATARCA

Didem Dayı

“El Âlem Ne Derse
Desin, Benim Çocuğum
Gönlünce Sevsin”

İllüstrasyon

1400x1920 px

Sanatçı ve tasarımcı.
İstanbul’da yaşıyor ve çalışıyor.

ASLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN NA RAYÊ DE QÊYTAN TÊYNA NIYA

ZAZACA

Berivan Doğan

“Işık Durduğunda Biz

Kadınlar Parlarız”

Kağıt üzerine sulu boya

38x52 cm

Diyarbakır doğumluyum. MSGSÜ Sosyoloji bölümünü bitirdim. Kısa bir süre önce başladığım ve hayatımın sonuna kadar bıkmadan usanmadan yapabileceğim bir şey keşfettiğim için şanslıyım. Benim için büyüleyici olan,

her resim yaptığımda, farklı bir hikayeyle karşılaşmak.

ASLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN

NUNKA VAS A KAMINAR SOLA

LADİNO

Irmak Dönmez

“Dear Past”
Readymade &
mixed media

Irmak Dönmez, Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Lisans ve Yüksek Lisansı (burslu) tamamladıktan sonra Sanat Bilimi, Doktora (burslu) programına girdi. Danimarka Kraliyet Akademisi’nde misafir doktorant

olarak tez araştırmalarını ve sanatsal üretimlerini sürdürdü. Döndüğünde Işık Üniversitesi’nde Desen dersini yürütmeye başladı, çalışmalarına İstanbul’da devam etmektedir.

EV İŞLERİNİ MARSLILAR YAPSIN

دع المريخين يقومون
بالأعمال المنزلية

ARAPÇA

Vildan Dülgeroğlu

“Diğerleri”
İllüstrasyon
20x35 cm

01.07.1995 Isparta
Eğitim: 2017-2021 Anadolu Üniversitesi
G.S.F. Heykel Anabilim Dalı, 2020-2021
National College of Art and Design
(Dublin, İrlanda) Sculpture and Explaid
Materials. Projeler: 2021- Arşiv Dergi

06.2021, 2021-Base '21, 2021-#yaşam
#adalet #sanat Kord. Kevser Güler-Mışart
Kolektifi, 2020-MixerArt & ArtWriting
Çevrimiçi Eserler ve Sergiler Üzerine
Sanat Yazımı.

KORKMUYORUM ÇÜNKÜ KADINLAR VAR

لست خائفة لان هناك
نساء

ARAPÇA

Seda Elhan

“Korkmuyorum”
Dijital kolaj
53x30cm

Seda Elhan, İstanbul’da doğdu. MSGSÜ Mimarlık Fakültesi’nden, İTÜ ve KULeuven yüksek lisans programından mezun oldu. Oyunculuk ve drama eğitimleri aldı; beden, hareket, ritim, dans üzerine atölyelere katıldı. TiyatroBoyalkuş

ve HeybeTiyatro’da yer almakta, ayrıca masal yazarlığı ve anlatıcılığı ile eğitimlik yapmaya devam etmektedir. Feminist, vegan, ekoloji ve iklim aktivistidir.

HAYATI ŞAVUNUYORUZ MA WEŞÎYA XO SEVEKNEMÊ

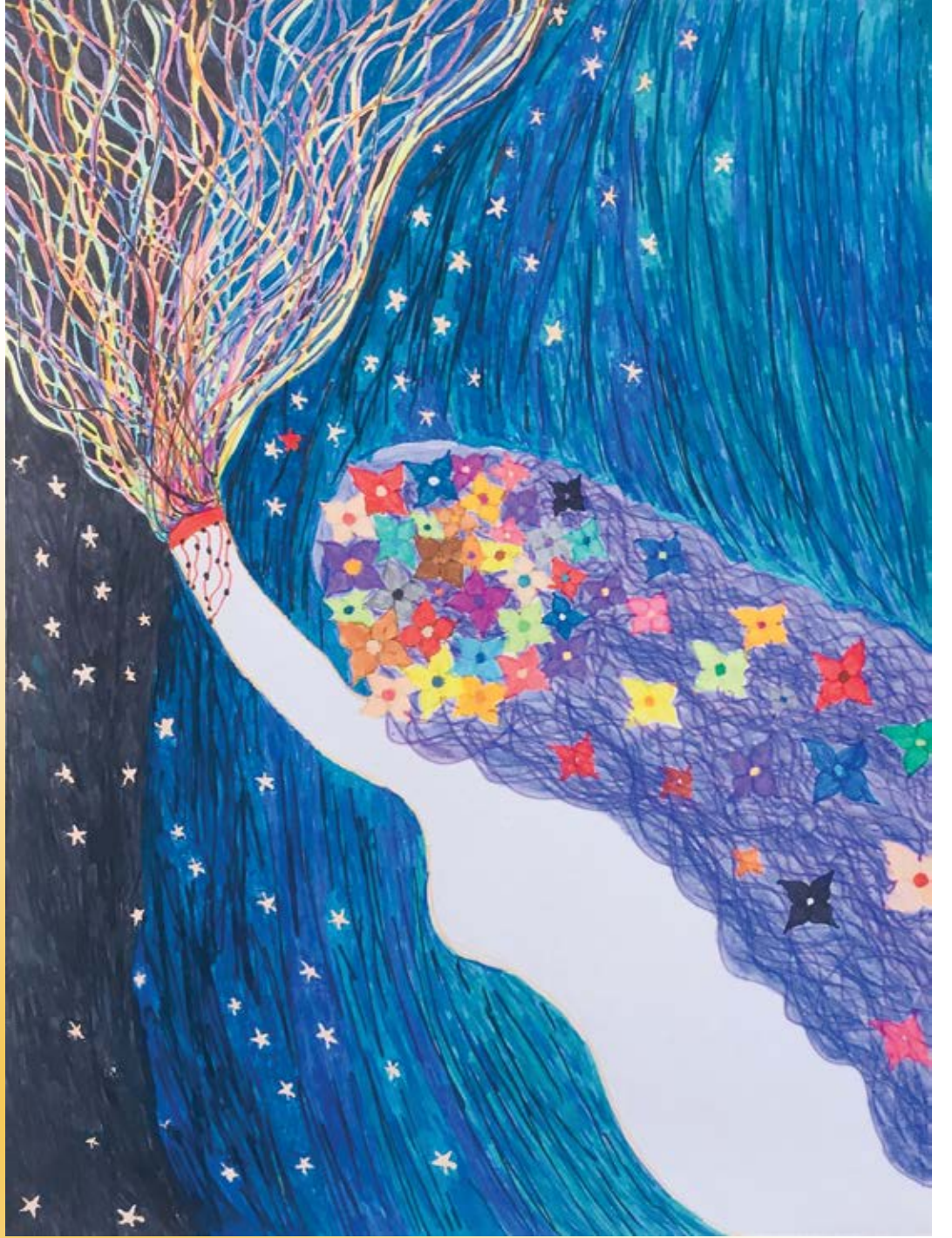
ZAZACA

Gülcan Eslek
“Yaşamı Renklendiren
Kadının Gücü”
Kağıt üzerine
karışık teknik
5906x7881 px

İstanbul’da dünyaya geldim. Kocaeli Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden, Pedagojik Formasyon eğitimi olarak mezun oldum. Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi’nde Felsefe Bölümü’nde okumaktayım.

İngilizce, başlangıç seviyesinde Fransızca ve Zazaca bilmekteyim.

HAYATI SAVUNUYORUZ ПСАУНЫГБЭР КБЭТЭУХБУМЭ

ÇERKESCE
(ADİGABZE)

**Bidanuk Meral
Fidan**

“Hayati Savunuyoruz”
Tuval üzerine yağlı boya
50x70 cm

Eskişehir’de doğdu. 1979’da Gazi Üniversitesi Resim Bölümü’nden mezun oldu. İstanbul’da temel sanat ve grafik tasarımı eğitimi ve Bozüyük’te seramik eğitimi aldı. Ankara, İstanbul, Almanya ve Rusya’da bireysel ve karma sergilerde

sulu boya ve yağlı boya resimlerinin yanı sıra ahşap baskı ve taş bebek çalışmalarını sergiledi. Bugün çalışmalarına Ankara’daki atölyesinde devam etmektedir.

BİR KİŞİ DAHA EKSİLMEMEYE TAHAMMÜLÜMÜZ YOK

RUMCA

ΔΕΝ ΘΑ
ΑΝΕΧΤΟΥΜΕ ΝΑ
ΛΕΙΨΕΙ ΟΥΤΕ ΜΙΑ
ΑΚΟΜΗ

Meryem Güldürdak

**"Günceler/
kadınlarhayaletler"**
Karışık teknik
19x30 cm

Meryem Güldürdak şimdi İstanbul'da yaşayan, disiplinlerarası çalışan bir sanatçı ve eğitimcidir. Meryem son dönem çalışmalarında, cinsiyet, beden, mekân, zaman, algı, varolma üzerine sınırların akışkan olduğu üzerine düşünüyor,

üretiyor. Bütün varlıkların 'kendisinin' ve 'ötekisinin' varoluşundan haz aldığı bir oluş hayal ediyor. Sanatçı çalışmalarını malzemenin olanaklarını esneterek şekillendiriyor.

“Gerçeklik sakız gibidir: dişlerinin biçimini alır...”

NEFRETE İNAT YAŞASIN HAYAT

ԱՏԵԼՈՒԹԵԱՆ
ԴԷՄ՝ ԿԵՑՑԷ՝ ՄԵՐ
ԳՈՅՈՒԹԻՒՆԸ

ERMENİCE

Sultan Güner

“Free Tachyons”

Tuval üzerine
akrilik boya ve kil
70x100 cm

Hacettepe Üniversitesi GSF Seramik bölümünden 2019 yılında mezun oldu. Sanat kariyeri boyunca çeşitli gruplar ile sanat etkinliklerindeki sergilerde resim ve seramik heykellerini sundu. Çalışmalarında genellikle doğadan ilham

alan Sultan Güner son yıllarda ürettiği eserlerinde maddenin atom altı dünyasına dikkatleri çekerek, maddenin ışık hızındaki aldığı hal olan “Takyon”ları eserlerinde betimliyor.

KADIN, YAŞAM, ÖZGÜRLÜK

JIN, JÎYAN, AZADÎ

KÜRTÇE

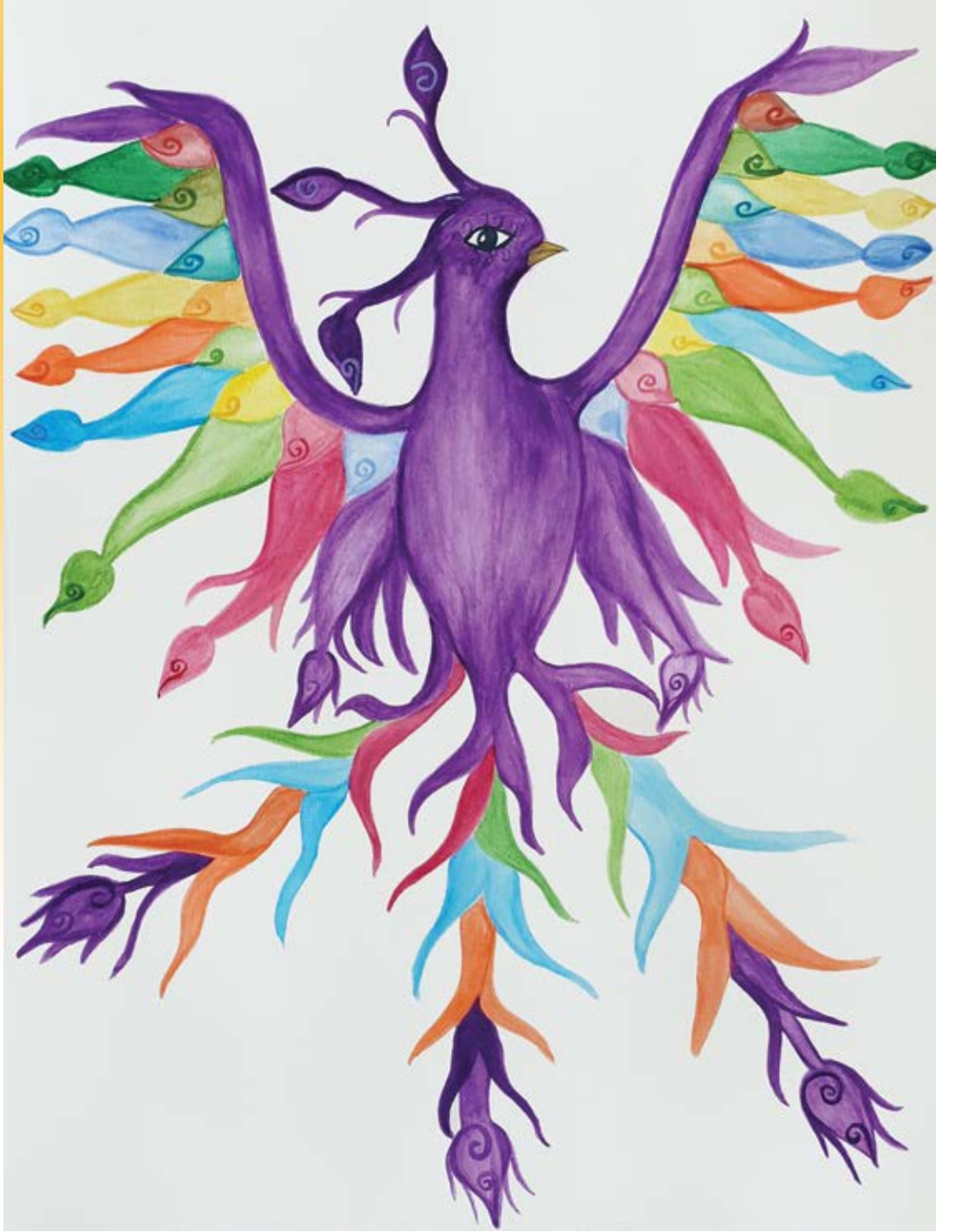
Hatice Kapusuz

**“Rengarenk Doğarım
Küllerimden”**

Kağıt üzerine sulu boya
29,7×42 cm

ODTÜ Uluslararası İlişkiler mezunu. Hak örgütlerinde aktivist. Toplumsal cinsiyet eşitliği, gönüllü yönetimi, örgütlenme, stratejik planlama, politika geliştirme gibi alanlarda danışmanlık yapıyor. Çocuk kitaplarının, masalların, kuşların takipçisi.

Feminist Alfabe Seti’ni hazırlayanlardan, Evvel Zaman Söylenceleri yazarı, amigurumici bir feminist. Dayanışma, bellek, barış konularına ilgili.

HAYATI SAVUNUYORUZ SKIDALAS GOBUSKURAMT

LAZCA

Tipim Kayık

“Sarmaşık”

Dijital kolaj ve boyama
29 x 42 cm

1990 yılında İstanbul’da doğdum. Resimlerim büyük bir ciddiyetin üstündeki renkli ciddiyetsizliklerden ibaret. Ürettiklerimi sosyal medyada sergilemeye başladığımdan beri, çeşitli sergilere katılma olanağı oldu. İlk olarak Lessart

Galeri’nin karma açılış sergisinde yer aldım. Sonra İstanbul Kadın Müzesi’nin düzenlediği ‘Kız çocukları ve iklim krizi’ konulu sergide resimlerim gösterildi.

YASAĞAK NE AYOL!

اِوَا ممنوع چیه!

FARSÇA

Şafak Şule
Kemancı

İsimsiz
Dijital çizim
Değişken boyut

Şafak Şule Kemancı İstanbul merkezli, disiplinlerarası çalışan bir sanatçı ve eğitimcidir. Lisans eğitimini tekstil tasarım alanında Londra’da Central Saint Martins College of Art and Design’da, yüksek lisansını plastik sanatlar alanında

Goldsmiths University of London’da tamamladı. Sanatçının üretimleri İstanbul, Londra ve San Francisco’da çeşitli mekânlarda sergilendi.

SİZ BURADA YAZILANLARI OKURKEN BİR KADIN ÖLDÜRÜLÜYÖR OLABİLİR

TKVA HANTEPE
İKİTXAMTŞAKIS
AR OXORCA
OĞURINAMŦANEN

LAZCA

Gülşin Ketenci

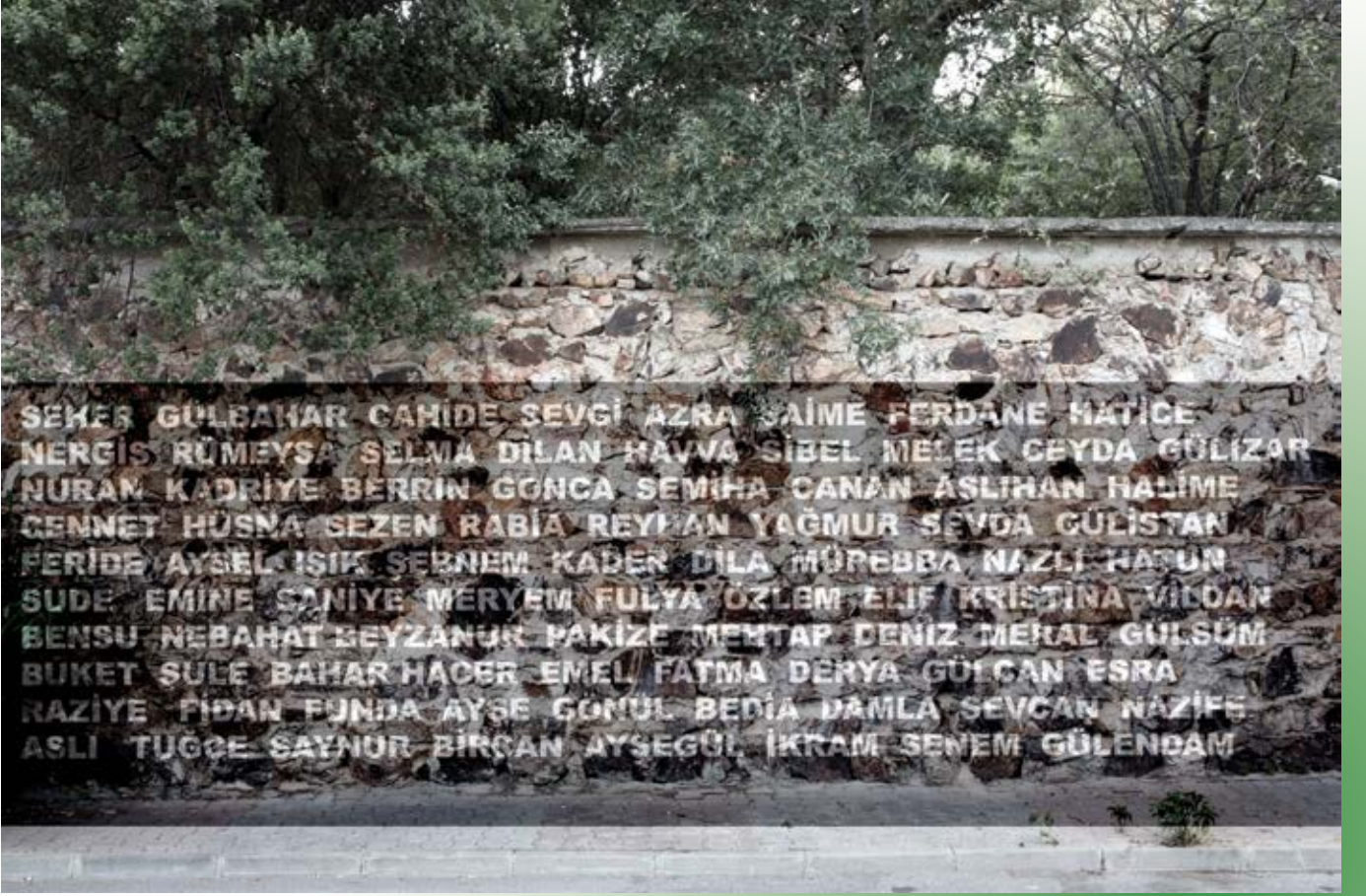
"Duvardaki İsimler"

Fotoğraf

30x20 cm

1975 doğumlu sanatçı İstanbul Teknik Üniversitesi Matematik Mühendisliği Bölümü mezunudur. 2004 yılında fotoğraf kariyerine başladı, bağımsız fotoğraf ajansı NarPhotos üyesi olarak çalıştı. Feminist bir fotoğrafçı olarak

fotoğraf/video üretimine devam eden Ketenci, üretim sürecinin her aşamasında (hikaye seçimi-produksiyon-post produksiyon) feminist bakış açısıyla bir metodoloji geliştirmeye çalışıyor.

KADINA, HAYVANA, DOĞAYA ÖZGÜRLÜK

AZADÎ JI BO JIN, AJAL, XWEZAYÊ

KÜRTÇE

Dilara Kızıldağ

“Üfleyen”

Tuval üzerine yağlı boya
70x70 cm

19.01.1979 Balıkesir doğumlu. Marmara Üniversitesi Resim Öğretmenliği 2003-2007 Mezunu. 2008’den bu yana resim öğretmenliği yapıyor. Çalışmalarını daha çok sulu boya, yağlı boya, cam altı boyama gibi yüzey üzerine uygulanan

tekniklerle beraber özgün baskı (linol, ağaç, gravür ve mono baskı), enstelasyon, performans, video ve fotoğraf ile de üretiyor.

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE İÇİN SES ÇIKAR

KEŞETSNEGARVOĞ
POLORI HAMA
TSEN HANA

HEMŞİNCE

Raziye Kubat

“Greta/Kuzeybatı”

Kağıt üzerine

karışık teknik

80x110cm

Raziye Kubat, 1968 yılında Malatya’da doğdu. Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nden 1989 yılında mezun oldu ve o tarihten günümüze değin bağımsız sanatçı olarak İstanbul’da yaşayıp üretiyor.

SESSİZLİK ONAY ANLAMINA GELMEZ BÊDENGÎ NE PEJIRANDIN E

KÜRTÇE

Almila Kuş

İsimsiz
Fotoğraf
2400x3200 px

Almila Kuş 1966 yılında Eskişehir’de doğdu. Marmara Ün. Kamu Yönetimi bölümünden mezun oldu. 2011 yılından beri fotoğraf üretiyor. İmgeler ile farkındalığı arttırmak ve bunu belgesel-sokak fotoğrafı anlayışı ile aktarmak

için çalışıyor. “İf Photo Collective” fotoğrafçılarından olup, fotoğraf üretiminde fotojurnalist, kavramsal ve deneysel yaklaşımlar ile etkili aktarımlar gerçekleştirmeyi hedefliyor.

KADIN, YAŞAM, ÖZGÜRLÜK JIN, JÎYAN, AZADÎ

KÜRTÇE

Şenay Martinova

“Özgürlük”

Fotoğraf

70x100 cm

1987 yılında Bulgaristan’da doğan Martinova, Aydın Doğan İletişim Lisesi’ndeki gazetecilik eğitiminin ardından Mimar Sinan GSÜ’de sanat ve fotoğraf öğrenmeye gayret etti. Radikal, Milliyet, Bianet gibi kurumlar için üretti.

İstanbul Modern, Photokina, Arles Fotoğrafçılar Buluşması gibi sergilere katıldı, ödüller kazandı, sempozyumlarda konuştu, paylaştı, dersler verdi.

TABU LARI YIKARIM, BULAŞIKLARA KARIŞMAM

أنا أغسل المحرمات ،
ولا أعبث بالأطباق

ARAPÇA

**Nilüfer Nurgül
Özdemir**
“XOXO/Öptüms”
Kağıt üzerine
karışık teknik
29,7×42 cm

Çeşitli siyasi partilerde politika danışmanlığı ve bireysel marka danışmanlığı yaptı, kampanyalarda görev aldı. Sanat temelli araştırmanın, soyut sanatın kavramsal ve felsefi düşünmeye katkısına ve sanatın dönüştürücü gücüne

inanmaktadır. Farklı sanat malzemelerini ve tekniklerini kullanarak çalışmalar üretmektedir. Kadın, sanat, felsefe ve psikoloji alanlarında araştırmalar yapmaktadır.

NEFRETE İNAT YAŞASIN HAYAT

LI DIJÎ
DIJMINATÎYÊ
BIJÎ JÎYAN

KÜRTÇE

Özge Özgün

“Nefrete İnat, Yaşasın
Hayat”

Dijital çizim
35x20 cm

Kuir-vegan, feminist aktivist. İstanbul’da doğdu, fotoğraf üzerine çeşitli eğitimler aldı, video-röportajlar ve filmler üretti, karma sergilerde yer aldı. 2007 yılından bu yana kuir/feminist ve hayvan özgürlüğü mücadelesi yürüten örgütlerde

gönüllü olarak çalıştı. Kesişimsel, kapsayıcı, şiddet karşıtı bütünsel bir mücadeleyi savunuyor; yazıyor, çiziyor, atölyeler yürütüyor.

ASLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN

ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΠΑΤΗΣΕΙΣ ΜΟΝΗ

RUMCA

Diana Page

**“You Will Never Walk
Alone”**

Tuval üzerine yağlı boya
31x37 cm

Diana Page, farklı sanat çalışmaları ile dünya sanat platformunda saygın bir yere sahiptir. Özellikle kendi ülkesi Güney Afrika'nın yanı sıra birçok ülkede ve Türkiye'de gerçekleştirdiği farklı boyutlardaki resim sergisi ve sanatsal

performans çalışmaları ile tanınmaktadır. 2006 yılında Türkiye'ye yerleşen sanatçı, şu an sanatsal üretimini İstanbul'da sürdürmektedir.

ÖLDÜREN SEVGİ! İSTEMİYORUZ EM HEZKIRINA DIDE KUŞTIN NAXWAZIN

KÜRTÇE

Saadet Sorgunlu

“Öldüren Sevgi

İstemiyoruz”

Fotoğraf

50x70 cm

Marmara Üniversitesi GSF Grafik Tasarım Bölümü ve Akdeniz Üniversitesi Eğitim Yüksek Okulu Sınıf Öğretmenliği mezunudur. Rize, Adana, Ağrı illeri köy ve şehir merkezlerinde sınıf öğretmenliği, İstanbul'da özel okullarda resim

öğretmenliği yaptı. Özel üniversitede Öğretim Görevlisi olarak çalıştı. Kişisel sergiler yaptı, karma sergilere katıldı ve sanatsal etkinlikler düzenledi. Halen atölyesinde çalışıyor.

BEYAZ ATLI PRENS BOŞUNA GELME

ნუ მოხვალ
ტყვილა თეთრ
ცხენიანო პრინცო

GÜRCÜCE

Özlem Şimşek

“Beyaz Atlı Prens
Boşuna Gelme”
Fotoğraf
60×90 cm

1982, İstanbul doğumlu Özlem Şimşek, performatif fotoğraf ve video işleri üreten bir görsel sanatçı ve akademisyendir. Çalışma ve araştırmalarında kimlik, toplumsal cinsiyet, çoklu modernlikler ve travma temsilleri üzerine odaklanan

Şimşek, İstanbul Ayvansaray Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümünde Dr. Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

DÜNYA YERİNİDEN OYNAR KADINLAR ÖZGÜR OLSA

كیمی كلی
كلی ك كلی ك
ك س / ك

SÜRYANİCE

Sema Tahincioğlu

“Özgür Kadınlar”

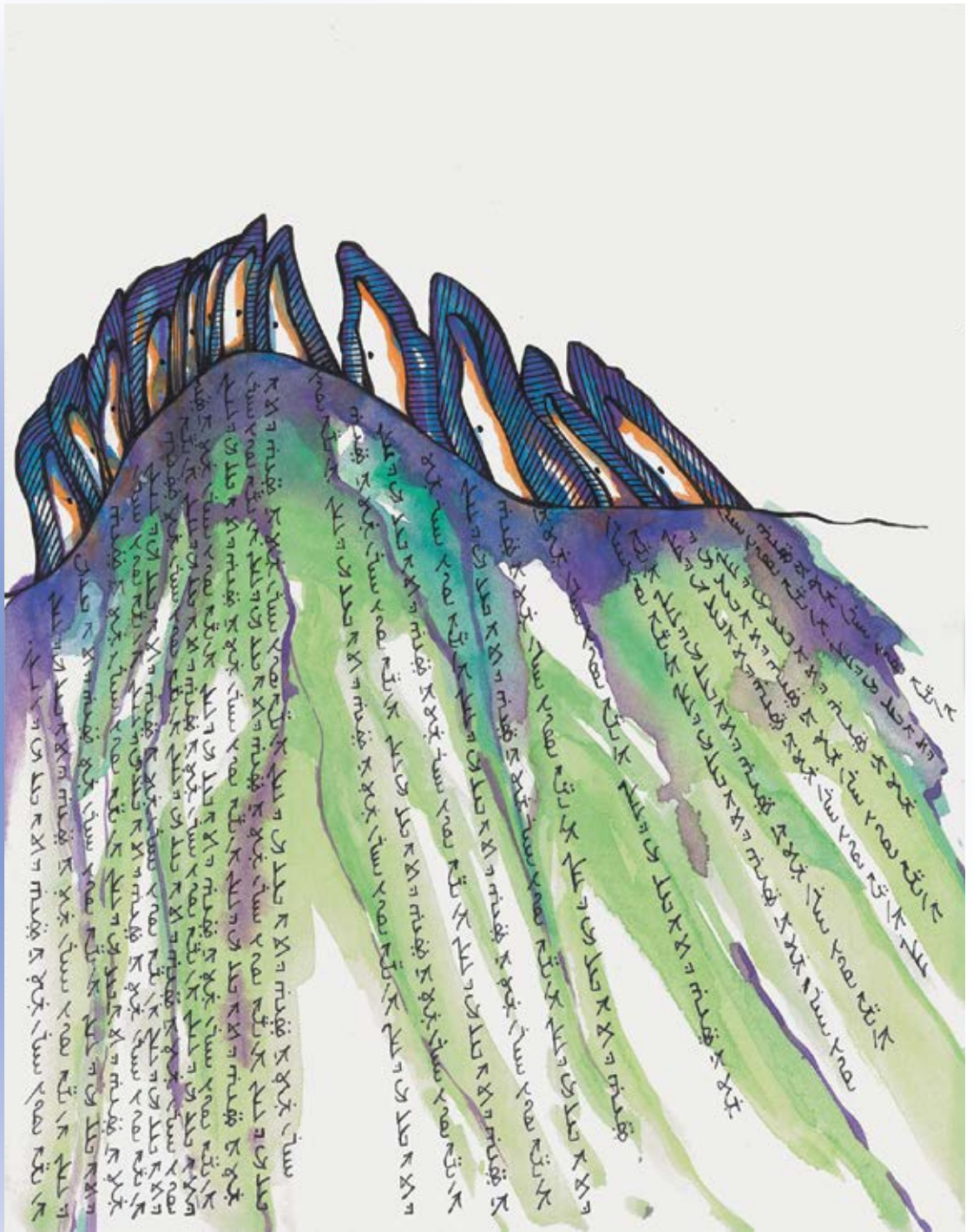
Kağıt üzerine sulu boya

ve çini mürekkebi

21×30 cm

1967 İstanbul doğumlu, 1989 yılında L.C.C. İç Mimarlık Bölümü'nden mezun oldu. 1989 ressam Mahir Güven atölyesine devam etti. 1992'de ABD'ye gitti. 1993'te Boston Museum of Fine Art School'da çağdaş sanat eğitimi aldı ve mezun oldu.

Boston Brenda Taylor Gallery'de ilk kişisel sergisini açtı. Ardından New York Soho'da Agora Gallery'de karma resim sergisine katıldı. Çeşitli karma ve kişisel sergiler açmakta ve halen çalışmalarını resim ve heykel üzerine sürdürmektedir.

DİK DURAN KADINLARA HEPİNİZİ ALIŞTIRACAĞIZ

БЗЫЛЪФЫГЪЭ
ШЪХЪАФИТХЭМ
ЗЭКЛЭКЛИ
ШЪУЕДГЪЭСЭЩТ

ÇERKEŞÇE
(ADİGABZE)

Melek Süreyya Tok

“Çerkes Kızı”
Ebru (dalgalı ebru)
32x45 cm

1958 Ankara doğumlu. AÖF Sosyal Bilimler mezunu. Ankara Haymana’da vekil öğretmenlik yaptı. Vural Yurdakul’dan karakalem, 2010’da İbrahim Sami Özen’den ebru dersleri aldı. 2019’da Ebru icazeti alıp temel

sanat malzemeleri yapımı eğitimi görüp Europass sertifikası aldı. GESAM üyesi sanatçı Çerkeslerin Besleney boyundan, Ankara Gökçe Höyük’ten Gubzeyche sülalesindendir. Düzce’de yaşamaktadır.

EV İŞLERİNİ MARSLILAR YAPSIN

RUMCA

ΤΙΣ ΔΟΥΛΕΙΕΣ
ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΝΑ
ΤΙΣ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ
ΕΞΩΓΗΙΝΟΙ

Pelin Topçu
“Ev İşlerini Marslılar
Yapsın”
Kağıt üzerine
karışık teknik
21×29,7 cm

İzmir’de doğdum, dezavantajlı bölgelerde kadın ve çocuklarla sanatla iyileştirme çalışmaları yürütüyorum. Dokuz Eylül Üniversitesi’nde sinema eğitimi alıyorum. Belgesel ve aktivizmin kesiştiği alanlarda üretmeye devam ediyorum.

İklim aktivistiyim. Feministim.

UMUTSUZLUĞA KAPILIRSAN BU KALABALIĞI HATIRLA

DEMA KU TU BÊHÊVÎ
BİMÎNÎ VÊ COŞÊ BÎNE
BÎRA XWE

KÜRTÇE

Elifnaz Ulusoy

“Feminist
Mücadelemiz”
Dijital kolaj
1920×1080 px

Feminizmle ilişkilenmem 12 yaşında başladı. Fotoğraf ve dijital kolajla ilgilenmeye de karantinada başladım. Ayrıca karantinada feminist-queer okuma ve izleme gruplarına katılmaya başladım. Böylece feminizmle ilişkilenme

biçimim de hızlıca değişti. Feminist hareketle ilgili gelecek planlarım arasında “Gender Studies” ve görsel iletişim tasarımı üzerinde çalışabileceğim bir eğitim almak var.

ASLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN

TU YÊ QET BI TENÊ NEMEŞÎ

KÜRTÇE

Çiğdem Üçüncü

“Birlikte Güçlü”
Fotoğraf
3861x2574 px

Çiğdem Üçüncü 1986’da Almanya’da doğdu. 2013 yılında Braunschweig Sanat Üniversitesi’nden mezun oldu. Performance ve fotoğraf çalışmaları ile çeşitli projeler ve sergiler gerçekleştirdi. Üçüncü 2014 yılından 2020 yılına kadar

İstanbul’da “NarPhotos” bünyesinde çalışmalarına devam etti. Ağırlıklı olarak göç, kadın hakları, etnik azınlıklar ve kentsel dönüşüm üzerine hikayelere odaklanıyor.

UMUTSUZLUĞA KAPILIRSAN BU KALABALIĞI HATIRLA

ԵԹԷ ՎՀԱՏԵՐ ԵՍ՝ ՅԻՇԷ՝
ԱՅՍ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ
ԶԱՆԳՈՒԱԾԸ

ERMENİCE

Derya Ülker

**“Umutsuzluğa Kapılırsan
Bu Kalabalığı Hatırla”**

Tuval üzerine
akrilik boya
40x53 cm

1979 Ankara doğumlu. 2002 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 2008 Anadolu Üniversitesi GSF Resim Bölümü mezunu. 2014'te Anadolu Üniversitesi GSE Resim Bölümünde yüksek lisansını, 2019'da Mimar Sinan Güzel Sanatlar

Üniversitesinde Resim Anasanat Dalında sanatta yeterliğini tamamladı. MSGSÜ Temel Eğitim Bölümünde doktor öğretim üyesi olarak çalışıyor. İstanbul'da yaşıyor ve resim yapıyor.

HAYATI SAVUNUYORUZ НИЕ ПОДКРЕПЯМЕ ЖИВОТА

BULGARCA

Ayaz Yıldız

"Hayati Savunuyoruz"
Fotoğraf
6648x4084 px

1984 yılında Bulgaristan'da doğdu. Yıldız Teknik Üniversitesi, "Fotoğraf ve Video Anasanat Dalı" mezunudur. Amerika'da düzenlenen 'Moon and Stars Project/Young Photographers' yarışmasında "Anılar" projesiyle "Onur

Ödülü" ve Çorlu Kültür ve Sanat Derneği'nin düzenlediği fotoğraf yarışmasında ikincilik ödülü aldı. Akbank Sanat/Günümüz Sanatçıları Sergisi'nde iki fotoğrafıyla yer aldı.

SOKAKLAR BİZİM SENİN Mİ SANDIN?

ქუჩები ჩვენია
ხომ არ გეგონა
რომ შენია

GÜRCÜCE

**Ödül Kazan
Zambak**

**“Sokaklar Bizim, Senin
mi Sandın?”
Fotoğraf
205×115 cm**

Ödül Zambak (Samsun, 1989) Lisans eğitimini Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat Bölümü, Fotoğraf ve Video Anasanat Dalında, Yüksek Lisansını ise, aynı üniversitede Sanat Tasarım Programında tamamladı. Fotoğraf alanında sanat ve

meslek edindirme kurslarında yıllarca dersler verdi. Şimdi ise, Erzurum Teknik Üniversitesi’nde Kurumsal İletişim ve Tanıtım Direktörlüğü’nde fotoğraf ve videodan sorumludur.

Konsept

MERAL AKKENT

Proje Ekibi

MERAL AKKENT, ŞEHLEM KAÇAR,
MERVE S. ÖZTÜRK, BURCU YILMAZ

Proje Kitap Tasarım

EDA ÇAĞIL ÇAĞLARIRMAK

Online Sergi UI/UX Tasarım

FERHAT AKBABA

Online Sergi Yazılım

EGEMEN ÜNÜVAR

Destekleyen

ROSA-LUXEMBURG-STIFTUNG, BERLIN